

іноземних держав механізму запобігання корупції, який вже призвів до позитивних змін, а також чітка взаємодія між державами для проведення спільних заходів спрямованих на протидію корупції.

Бібліографічні посилання:

1. Конвенція ООН проти корупції (ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 року № 251-V) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення 28.10.2019).
2. «Індекс сприйняття корупції»: Україна дещо зміцнила позиції. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29735869.html> (дата звернення 28.10.2019)
3. Світовий досвід запобігання та протидії корупції: до питання про інтеграцію законодавства України до права Європейського Союзу URL: <http://www.viche.info/journal/4201/> (дата звернення 27.10.2019).

МЕЖЕВСЬКА

Лілія Володимирівна

заступник декана юридичного факультету
з навчально-методичної роботи
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА**

В умовах переходу до ринкової економіки актуальними постають питання формування громадянського суспільства, подолання найнебезпечніших загроз національній економічній безпеці держави, серед яких корупція на першому місці. Важливо актуалізуються питання сучасної державної правової політики у реформуванні системи запобігання і протидії корупції. На жаль, це негативне явище присутнє у всіх без винятку країнах світу. Для врегулювання даних відносин стало ухвалення цілого комплексу міжнародно-правових актів (обов'язкового і рекомендованого характеру), підготовлених та прийнятих в Організації Об'єднаних Націй, Організації економічного співробітництва та розвитку, Організації американських держав, Раді Європи, Європейському Союзу. Метою було встановлення загальних стандартів боротьби з корупцією шляхом виконання антикорупційних законів на національному рівні. Чинники успішної протидії корупції вже відомі та апробовані міжнародною спільнотою. Прозорість та відкритість влади, прийняття державних рішень, впровадження механізмів контролю за діяльністю державних органів з боку суспільства, свобода слова, незалежність засобів масової інформації. Радою Європи у 1999 році було прийнято дві конвенції: Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією [1] та Цивільну конвенція про боротьбу

з корупцією. Цивільна конвенція, не містить положень про криміналізацію корупції, однак закріплює її визначення (ст. 2) [2]. Найбільший інтерес для нас становить практичний досвід тих держав, де антикорупційний механізм являється реальним.

Італія має тривалу і не завжди успішну історію боротьби з корупцією. Ця країна має велику проблему з корупцією, про що свідчать відповідні невтішні рейтинги Transparency International – це міжнародна неурядова організація по боротьбі з корупцією та дослідженні питань корупції у світі. Заснована 1993 року у Берліні колишнім директором Світового банку Пітером Айгеном. Відома публікацією свого щорічного Індексу сприйняття корупції (ІСК) у країнах світу. На сьогодні має більше 100 національних осередків. Індекс сприйняття корупції. Проте за останні роки в Італії було зроблено багато для подолання корупції в сфері законодавства, створенні спеціальних органів для боротьби з нею. Найбільший успіх на сьогодні - це саме створення незалежного антикорупційного органу, яким керує Рафаель Кантоне, який свого часу був прокурором і суддею і здобув собі репутацію безкомпромісного борця із Каморрою (італійським мафіозним угрупованням). Репутація людей, які очолюють антикорупційні органи в державі - необхідна і важлива річ для суспільства. Громадяни країни повинні довіряти цим особам які виконують ці важливі функції для держави, а саме бореться з криміналітетом і корупцією.

Сінгапур мав певні проблеми з якими зіштовхнувся новий уряд у боротьбі з корупцією, це був саме закон, що регулював боротьбу з корупцією. Сінгапуру дісталася дуже слабка законодавча база багато корупційних злочинів виявилися поза сферою його дії, а працівники правозахисних органів не мали влади, яка б давала їм можливість ефективно виконувати свої функції. Більше того, знайти докази злочинів було вкрай складно через неефективність законодавства та залучення величезної кількості держслужбовців до корупційної практики, практично неосвічене населення, низькі зарплати, непрозора економіка, повсюдна корупція. І вкрай невиразні перспективи. Коли виграв вибори і став прем'єр-міністром **Лі Куан Ю** разом зі своєю партією «Народна дія», саме тоді він став символом боротьби з корупцією, гаслом якого було: *«Хочеш перемогти корупцію, будь готовий відправити за грати своїх друзів і родичів».*

Країна, яка перемогла корупцію буквально за 40 років. При цьому вдалося не тільки уникнути масових розстрілів чиновників, як у **Китаї**, а й навіть обійтися без особливо жорстких репресій. З метою відстежити доходи чиновників, у Сінгапурі заснована спеціальна контора — Corrupt Practices Investigation Bureau, у перекладі — «Бюро з розслідування корупції». Агенти Бюро перевіряють банківські рахунки і майно не лише держслужбовців, а й їхніх дітей, дружин, родичів і навіть друзів. Кожен громадянин має право звертатися до Бюро зі скаргою на дії держслужбовців і вимагати відшкодування збитків. Але надання неправдивих відомостей і наклеп, у свою чергу,

також карається тюремним ув'язненням. Антикорупційна кампанія складалася з чотирьох елементів: 1) позбавити чиновників недоторканості; 2) призупинити винності; 3) велика зарплата як запорука порядності; 4) формування незалежних, об'єктивних ЗМІ.

Новий орган був створений у 2006 році в **Польщі** – Центральне антикорупційне бюро (Centralne Biuro Antykorupcyjne). Основна відповідальність за боротьбу з хабарництвом та казнокрадством. Антикорупційне бюро контролює доходи польських можновладців. Чиновники зобов'язані декларувати доходи та видатки. В обов'язки ЦАБ входить профілактика злочинності та досконало серйозна аналітична діяльність, виявлення, запобігання і викриття правопорушень, виявлення і протидія випадкам невиконання положень Закону Республіки Польща «Про організацію здійснення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції» від 21 серпня 1997 року.

Аналізуючи діяльність у сфері протидії та запобігання корупції в рамках згаданих вище міжнародних організаціях, можемо окреслити одну з найважливіших тенденцій - антикорупційні угоди посилюють політичні зобов'язання у боротьбі з корупцією і визначають основоположні міжнародні норми і процедури протидії цьому явищу. Це свідчить на користь того, що міжнародне співтовариство реально зацікавлене в тому, щоб протидіяти корупції як на національному рівні, так і в глобальному масштабі [3].

Боротьба з корупцією в Україні рухається у правильному прогресуючому напрямку, відбувається формування та впровадження антикорупційних реформ. Законодавство щодо боротьби з корупцією в Україні доволі хороше. Добре, що прийняте рішення створити відкриту базу даних декларацій про доходи народних депутатів та державних службовців. Це свідчить про те, що в країні існує розуміння, наскільки важливою є прозорість функціонування усіх органів влади. Присутні також воля та бажання до міжнародної співпраці в цій сфері, що також дуже важливо. Бо корупція - це не національний феномен. Корумпованість, особливо у вищих органах влади, можна вважати явищем міжнародним. Тому ми й прагнемо до більшої співпраці між країнами для спільної боротьби з корупцією. **Україні тепер головне почати успішно виконувати ухвалені антикорупційні закони.** Влада вже досягла в законотворенні та запровадженні інституційних змін.

З огляду на це можна зробити висновок, що корупція тісно пов'язана з менталітетом людей, тому особливо корисним для суспільства є освітні тренінги та обміни досвідом, розуміння що життя може бути й без корупції, що це не такий вже неодмінний його елемент. Адже більшість людей у державах, де корупційні відносини сформувалися історично, переконані, що без корупції просто неможливо отримати водійські права, дозвіл на будівлю будинку чи лікарську допомогу. Якщо ж ми зможемо продемонструвати, що всі ці повсякденні речі пересічні громадяни можуть зробити без хабарів, то це буде найліпшим способом, у який можна змінити менталітет людей у ставленні до корупції.

На нинішньому етапі Україна виконала чималу роботу, і тепер важливо почати втілювати гарні рішення та законодавство. Громадяни повинні бачити, що в країні є не лише хороше законодавство і антикорупційні органи, а й те, що їх діяльність приносить результат. Антикорупційні органи в Україні повинні почати практичну оцінку і розслідування тих справ, які наразі мають найбільший розголос у суспільстві, щоб продемонструвати громадянам, що вони ефективно працюють.

Бібліографічні посилання:

1. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_101. - Назва з екрана.
2. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_172. - Назва з екрана.
3. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії корупції [Електронний ресурс] : лист Міністерства юстиції України від 22 черв. 2011 р. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0042323-11>. - Назва з екрана.

ОПАЦЬКИЙ

Роман Миколайович

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ КОРУПЦІЇ

Серед організаційно-управлінських чинників покращення боротьби з корупцією відповідне місце посідає налагодження взаємодії між учасниками антикорупційної діяльності. Правоохоронні та інші інституції, які реалізують антикорупційні програми, поки що не в змозі ефективно впливати на динаміку корупції, зменшувати її вплив на владні потенції держави, що зашкоджує остаточному укріпленню України як рівноправного члена світової спільноти.

Одним із напрямів запобігання впливу транснаціональної злочинності та корупції на світові та національні суспільні процеси є інтеграція держав у сфері боротьби зі злочинністю та створення відповідних міжнародних механізмів. Про важливість налагодження міжнародного співробітництва свідчить те, що більшість Конвенцій ООН, документів Ради Європи, міждержавних угод, які прийняті за останні 10-15 років, серед основних своїх цілей зазна-